

ترجمه: فاطمه قشقانی

خبرهایی از جهان حسابداری

پاسخ فدراسیون بین‌المللی حسابداران (آیفک) به پیش‌نویس گزارش کمیته‌ی بال: اصول راهبری شرکت‌ها برای بانک‌ها

کمیته‌ی نظارت بر امور بانکی (کمیته‌ی بال)^۱ پیش‌نویس «اصول راهبری شرکت‌ها برای بانک‌ها»^۲ را در اکتبر ۲۰۱۴ برای دریافت نظرات ارائه داد. آیفک نیز نظرات خود پیرامون این پیش‌نویس را در ۹ ژانویه ۲۰۱۵ منتشر کرد.

پیش‌نویس گزارش کمیته‌ی بال پیرامون اصول راهبری شرکت‌ها برای بانک‌ها

راهبری کارآی شرکت‌ها برای فعالیت مناسب بخش بانکی و به‌طور کلی برای اقتصاد ضروری است. بانک‌ها با واسطه‌گری مالی و انتقال وجوه از سپرده‌گذاران به آن دسته از فعالیت‌هایی که از بنگاه‌ها حمایت و به رشد اقتصادی کمک می‌کنند، نقش با اهمیتی در اقتصاد بر عهده دارند. امنیت و سلامت بانک‌ها و روشی که بانک‌ها کسب‌وکار خود را هدایت می‌کنند، برای ثبات مالی با اهمیت است، از این رو بانک‌ها مرکزیت سلامت اقتصادی جامعه را به عهده دارند. راهبری ضعیف بانک‌ها که نقش با اهمیتی در سیستم مالی ایفا می‌کنند، می‌تواند موجب ایجاد مشکلاتی در سرتاسر بخش بانکی و به‌طور کلی اقتصاد شود. راهبری شرکت از طریق اقدامات هیئت مدیره و مدیرعامل در راستای اداره‌ی کسب‌وکار و امور آن، تعیین‌کننده‌ی تخصیص قدرت و مسئولیت است. موارد زیر از جمله‌ی این اقدامات است:

- نحوه‌ی تدوین اهداف و استراتژی‌های بانکی،
- نحوه‌ی انتخاب و نظارت بر کارکنان،
- اجرای فعالیت‌های بانکی بر اساس مبنای روزانه،

- حفاظت از منافع سپرده‌گذاران، انجام تعهدات در قبال سهام‌داران و در نظر گرفتن منافع سایر ذی‌نفعان شناسایی شده،
- هم‌راستا ساختن فرهنگ سازمانی، فعالیت‌ها و رفتار سازمان با این انتظار که بانک در جهتی ایمن و مناسب فعالیت می‌کند،
- و در نهایت، ایجاد نقش‌های کنترلی.

این سند با هدف راهنمایی برای عمل اعضای هیئت مدیره، مدیران ارشد، مسئولان کارکردهای کنترلی، و سرپرستان طیف متنوعی از بانک‌ها، در شماری از کشورها با سیستم‌های قانونی و مقرراتی مختلف، ارائه شده است. با توجه به تنوع گسترده‌ی سیستم‌های قانونی و مقرراتی در کشورهای مختلف و در نتیجه محدود کردن امکان کاربرد بعضی از اصول و موارد یادشده، کمیته این اجازه را به مراجع ذی‌صلاح این حوزه در هر کشور می‌دهد که رهنمودها را با توجه به مناسب‌ترین حالت به کار برند. در بعضی از موارد ممکن است، نیاز به تغییرات قانونی و یا تعدیل کاربرد یکی از اصول، با توجه به شرایط انجام شود.

پاسخ آیفک به پیش‌نویس گزارش کمیته‌ی بال

رهنمودهایی که در اصول بیان شده‌اند بسیار جزئی و تجویزی هستند و ممکن است استفاده‌کنندگان را به سمت «فرهنگ پیروی کردن» تشویق کند تا این که مبتنی بر مبانی ارزشی و ریشه‌های رفتاری در جهت راهبری، مدیریت ریسک و کنترل‌های داخلی بهتر، در سرتاسر سازمان باشند. احتمالاً اقداماتی این‌گونه به منظور پیروی از اصول می‌تواند توجه و منابع را از اهدافی که باید تخصیص یابند، منحرف سازد (شکل بر محتوا ارجحیت داده شده‌است). در این شرایط توصیه‌ی ما این است که توجهات به سمت ارائه‌ی رهنمودهای سطح

بالاتری معطوف شود، اصولی ارائه شوند که بیش تر توجه آن‌ها به خروجی‌ها باشد و جزئیات کم‌تری بیان شود تا بتوان بهتر به آن خروجی‌ها دست یافت.

بحران‌های مالی و رسوایی و ناکامی بنگاه‌ها و سازمان‌ها، همه تأکید فراوانی بر اهمیت داشتن راهبری؛ مدیریت ریسک و کنترل‌های داخلی یکپارچه در سرتاسر سازمان دارند. اگرچه اصول تجدیدنظر شده، تنها اطلاعات محدودی در خصوص نحوه‌ی دستیابی به چنین یکپارچگی‌ای در اختیار می‌گذارند.

مواردی که در مقدمه‌ی پیش‌نویس بیان شد، به مسئولیت متفاوت بخش‌های مختلف سازمان اشاره داشت و بر اهمیت مدل سه خط دفاعی^۱ تأکید داشت. اگرچه اصول بعدی و رهنمودهای جزئی ارائه شده است، توجه اندکی به خط دفاعی اول (خط کسب‌وکار) دارند که مهم‌ترین لایه در این سه خط دفاعی است. در مقابل، رهنمود پیشنهاد شده به‌طور اصلی بر کارکرد مدیریت ریسک (خط دفاعی دوم) و پیروی و حسابرسی داخلی (خط دفاعی سوم) تأکید دارد.

اصولاً ریسک زمانی مطرح می‌شود که شرکت در تلاش است تا اهداف خود را تدوین و به آن‌ها دست پیدا کند. بهتر است اولین خط موجود با ریسک مطرح شده، مقابله کند که این خط، معمولاً خط کسب‌وکار (اولین خط دفاعی) است. این امر شامل مدیریت ریسک از سوی هیئت مدیره و مدیر ارشد هنگام اخذ تصمیمات استراتژیک و اجرای این تصمیمات است. از این رو، آیفک پیشنهاد می‌کند که کمیته‌ی بال تأکید بیشتری بر نقش و مسئولیت اولین خط دفاعی در نظر بگیرد.

(منبع: تارنمای IFAC)

پیشنهاد ایجاد اتحادیه‌ای معتبر برای بازارهای سرمایه

به پیشنهاد هانس هوگروست^۲،

رییس هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری

اروپایی‌ها با توجه به بحران‌های مالی اخیر دریافته‌اند که وابستگی تأمین مالی خود به بانک‌ها را باید کاهش دهند. به همین دلیل، اتحادیه‌ای اروپا می‌خواهد «اتحادیه‌ای معتبر برای بازارهای سرمایه»^۳ ایجاد کند. به واسطه‌ی ایجاد این اتحادیه بازارهای سرمایه، شرکت‌ها دسترسی بهتری به بازارهای سرمایه خواهند داشت. در حقیقت بازارهای سرمایه می‌توانند به کسب‌وکارهای اروپایی که خواهان اعتبار هستند کمک کنند. اما برای این که بازار سرمایه به نحو مناسبی فعالیت

کند، نیاز است تا به‌خوبی قانونمند شوند. محدودیت‌ها و تضاد منافع از جمله مشکلات رایج در بازارهای سرمایه است. جایی که تعدادی از افراد با سرمایه‌ی دیگران فعالیت می‌کنند، تدوین مقررات لازم است تا از سوء استفاده و کژمنشی جلوگیری کنند. استانداردهای حسابداری بخشی ضروری از زیربنای قانون‌مندی‌سازی ساختار بازار سرمایه هستند. اطلاعات مالی قابل‌اتکا، برای اعتماد و اطمینان در اقتصاد بازار ما ضروری است. هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری به دنبال ایجاد شفافیت و پاسخگویی در بازار سرمایه است. در گذشته هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری، مبارزه‌ی سختی برای افشا و شفاف ساختن هزینه و بدهی‌های پنهان داشته است. سرمایه‌گذاران در حال حاضر هزینه‌ی کامل مربوط به اختیار معاملات و بدهی مربوط به بازنشستگی را می‌دانند. امیدواریم به‌زودی نیز از بدهی پنهان پشت اجاره‌ها مطلع شوند. استانداردهای حسابداری بین‌المللی اگرچه کامل نیستند اما مزایای خاص خود را دارند. مثلاً یکسان‌سازی زبان حسابداری که موجب صرفه‌جویی بسیاری در هزینه‌ها برای سرمایه‌گذاران بین‌المللی می‌شود. در نهایت این که استفاده از استانداردهای بین‌المللی حسابداری برای گزارشگری مالی، ابزاری ضروری جهت دست‌یابی به اتحادیه‌ی بازارهای سرمایه است.

(منبع: تارنمای IFRS)

پیشنهاد هیئت استانداردهای حسابداری مالی (FASB)

برای تعویق تاریخ مؤثر اجرای استاندارد شناسایی

درآمد تا یک سال دیگر

هیئت استانداردهای حسابداری مالی (FASB) پیشنهاد کرد تا تاریخ اجرای مؤثر استاندارد شناسایی درآمد، یک‌سال دیگر به تعویق بیافتد. از آنجایی که درآمد یکی از مهم‌ترین معیارهای ارزیابی عملکرد و چشم‌انداز بنگاه‌ها توسط سرمایه‌گذاران است، هیئت استانداردهای حسابداری مالی (FASB) تصمیم به تجدیدنظر در استاندارد شناسایی درآمد گرفت. در سال ۲۰۱۴، FASB و IASB رهنمودی همگرا در مورد شناخت درآمد منتشر کردند. ارائه‌ی این رهنمود جدید، دستاوردی بزرگ در پروژه‌ی مشترک بین هیات‌های این دو نهاد در راستای بهبود حوزه‌ی مهم گزارشگری مالی است. براساس نظر هیئت استانداردهای حسابداری مالی (FASB)، استاندارد مربوط به شناسایی درآمد کنونی اصول پذیرفته‌شده‌ی عمومی حسابداری GAAP پیچیده و جزئی است و منجر به شناسایی درآمد برای مبادلات یا صنایع

با کاهش تعداد مدل‌های تلفیق، حسابداری تلفیق را ساده ساخته است و مزایای بیش‌تری برای ذی‌نفعان فراهم آورده است. علاوه بر کاهش تعداد مدل‌های تلفیق از چهار مدل به دو مدل، استاندارد جدید تدوین استانداردهای حسابداری در GAAP را نیز ساده‌تر ساخته است. (منبع: تارنمای FASB)

تصویب تجدید ساختار استانداردهای حسابداری

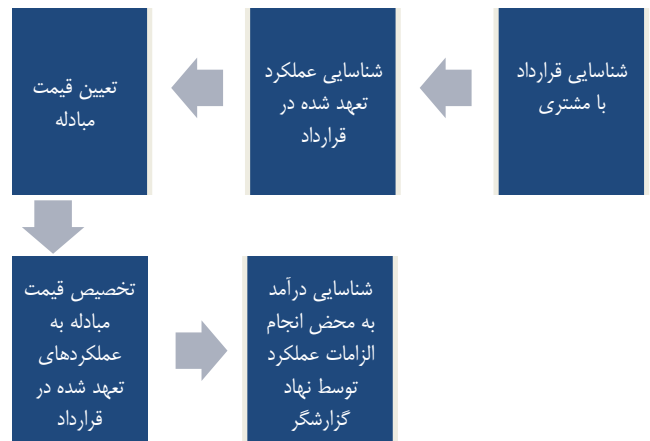
هیئت نظارت بر گزارشگری شرکت‌های سهامی عام

در مارس ۲۰۱۵، هیئت نظارت بر گزارشگری شرکت‌های سهامی عام تجدید ساختار استانداردهای خود را با هدف کمک به استفاده آسان‌تر استفاده‌کنندگان از استانداردها، اعلام کرد. هیئت نظارت بر گزارشگری شرکت‌های سهامی عام (PCAOB) به منظور ایجاد نظامی موضوعی که استانداردهای موقت و تصویب شده‌ی هیئت را یکپارچه کند، اصلاحاتی بر استانداردهایش تصویب کرد. رئیس هیئت، جیمز آر. داتی^۴، بیان داشت که «استانداردها به‌صورت موضوعی، طبقه‌بندی خواهند شد و به‌صورت عام جریان فرایند حسابداری را دنبال می‌کنند. این عمل هم‌چنین استفاده از استانداردها را برای حساب‌رسان آسان‌تر و اثربخش‌تر می‌کند». بعد از در نظر گرفتن پیشنهادهای ارائه شده از سوی منتقدان و درخواست‌های تکمیلی، هیئت اصلاحات را به‌منظور تجدید ساختار اساسی استانداردها، مطابق با شرایط پیشنهادی تصویب خواهد کرد.

در این تجدید ساختار، هر یک از استانداردها در یکی از گروه‌های زیر طبقه‌بندی خواهند شد:

- **استانداردهای عمومی حسابداری:** استانداردهایی پیرامون اصول گسترده، مفاهیم، فعالیت‌ها، و ارتباطات حسابداری
- **فرایندهای حسابداری:** استانداردهایی برای برنامه‌ریزی و اجرای فرایندهای حسابداری و دستیابی به شواهد حسابداری
- **گزارشگری حساب‌رسان:** استانداردهای مرتبط با گزارش حساب‌رسان
- **موضوعات مرتبط با پرونده‌های تحت نظر قوانین اوراق بهادار فدرال:** استانداردهای مرتبط با مسئولیت‌های حساب‌رسان در مورد الزامات کمیسیون بورس اوراق بهادار ایالات متحد برای عرضه‌ی اوراق بهادار و بررسی اطلاعات مالی میان دوره‌ای.
- **سایر موضوعات مرتبط با حسابداری:** استانداردهایی برای سایر فعالیت‌هایی که همراه با یک حسابداری اجرا می‌شود. (منبع: تارنمای PCAOB)

مختلف به گونه‌ای متفاوت می‌شود (برای مثال شناسایی درآمد در حوزه‌های نرم‌افزار و املاک و مستغلات) در نتیجه، صنایع مختلف برای شناسایی درآمد در مبادلات مشابه، از روش‌های متفاوتی استفاده می‌کنند. هدف از انتشار استاندارد جدید، ارائه‌ی اطلاعات مناسب در رابطه با ماهیت، زمان‌بندی، و عدم اطمینان درآمد به استفاده‌کننده است، همچنین این استاندارد قابلیت مقایسه را نیز بهبود می‌بخشد. تمرکز اصلی استاندارد جدید، به تصویر کشیدن انتقال کالا یا خدمت تعهد شده به مشتری، به میزانی است که بنگاه انتظار دارد در نتیجه‌ی این مبادله محقق شود. پنج گام شناسایی درآمد به شرح زیر است:

ابتدای آوریل ۲۰۱۵، هیئت استانداردهای حسابداری مالی (FASB) این مطلب را به نظرسنجی گذاشت که تاریخ مؤثر اجرای استاندارد جدید شناسایی درآمد را یکسال به تعویق افکند. (البته در هیچ‌کدام از مطالب بررسی شده دلیل این تعویق نیامده، فقط به بررسی مزایای استاندارد جدید شناسایی درآمد پرداخته شده بود.) (منبع: تارنمای FASB)

به‌روزرسانی استانداردهای راهنمای تلفیق

برای شخصیت‌های حقوقی

هیئت استانداردهای حسابداری مالی (FASB) به‌منظور بهبود رهنمودهای ارائه شده در زمینه‌ی تلفیق برای اشخاص حقوقی (مانند شرکت‌های مختلط غیرسهامی^۱، شرکت‌های با مسئولیت محدود^۲، و ساختارهای مبتنی بر اوراق بهادار^۳ مانند تعهدات بدهی یا وام مبتنی بر وثیقه)، در فوریه‌ی ۲۰۱۵ این استاندارد را به‌روز کرد. استاندارد جدید

به‌روز رسانی استانداردهای حسابداری:

نحوه‌ی افشای عدم اطمینان مرتبط با تداوم فعالیت

بر اساس استانداردهای حسابداری، صورت‌های مالی با فرض تداوم فعالیت ارائه می‌شوند. فرض تداوم فعالیت در گزارش‌گری مالی بسیار با اهمیت است زیرا مبنای اندازه‌گیری و طبقه‌بندی دارایی‌ها و بدهی‌ها را تعیین می‌کند. یک واحد گزارش‌گر ممکن است با شرایط یا رویدادهای نامساعدی مواجه شود که تردید اساسی در مورد توان ادامه‌ی فعالیت آن ایجاد شود. پیش از ارائه‌ی به‌روز رسانی استاندارد، هیچ رهنمودی از سوی GAAP در مورد مسئولیت مدیر پیرامون نحوه‌ی ارزیابی یا افشای این‌گونه شرایط و رویدادها ارائه نشده بود. در صورت ارائه‌ی افشایی در این زمینه، این افشا را سازمان‌ها تهیه می‌کنند. حساب‌رسان نیز ملزم به بررسی این مطلب بودند که آیا تردید اساسی در زمینه‌ی فرض تداوم فعالیت وجود دارد یا خیر. هیئت استانداردهای حسابداری مالی (FASB) دلیل ارائه‌ی این به‌روز رسانی را پاسخ به نگرانی ذی‌نفعان، ناشی از کمبود رهنمودهای GAAP در خصوص زمان و نحوه‌ی افشای رویدادهای ایجادکننده‌ی تردید اساسی درباره‌ی تداوم فعالیت واحد گزارش‌گر بیان می‌کردند. این به‌روز رسانی موجب افزایش شفافیت می‌شود و مدیریت سازمان، مسئول ارزیابی و افشای شرایط و رویدادهای ایجادکننده‌ی تردید در تداوم فعالیت است. این به‌روز رسانی موجب افزایش ثبات در زمانبندی و محتوای یادداشت‌های توضیحی می‌شود که پیش از ارائه‌ی این به‌روز رسانی، به دلیل کمبود رهنمودهای GAAP در این زمینه و گوناگونی نگرش‌ها در عمل، تنوع فراوانی داشته‌اند. در این به‌روز رسانی رهنمودهایی پیرامون مسئولیت مدیران در ارزیابی وجود تردید اساسی مرتبط با توان ادامه‌ی فعالیت بنگاه و نیز افشاهای مربوطه، ارائه شده است. اصولی که در این به‌روز رسانی، به منظور بررسی وجود تردید اساسی در مورد تداوم فعالیت توسط مدیریت بنگاه آمده است، به شرح زیر است:

۱. ارائه‌ی تعریفی از اصطلاح «تردید اساسی» و رهنمودهایی مرتبط با آن

۲. الزام انجام ارزیابی در هر دوره‌ی گزارش‌گری، شامل میان‌دوره‌ها

۳. ارائه‌ی اصولی برای در نظر گرفتن اثر تعدیلی برنامه‌های مدیریت

هنگامی که سازمان، شرایط یا رویدادی را شناسایی می‌کند که به ایجاد تردید اساسی منجر می‌شود، باید بررسی کند که آیا مدیریت برنامه‌ای برای خنثی کردن این تردید اساسی دارد یا خیر. اگر تردید اساسی شناسایی شد و مدیر، برنامه‌ای برای مقابله با آن نداشت، واحد گزارش‌گر باید این مطلب را طی یادداشتی افشا کند. واحد

گزارش‌گر باید اطلاعاتی در یادداشت‌ها افشا کند که استفاده‌کنندگان را قادر به ارزیابی موارد زیر سازد:

۱. اصول شرایط یا رویدادهایی که تردید اساسی را ایجاد می‌کنند.

۲. ارزیابی مدیر از سطح اهمیت چنین شرایط و رویدادهایی که مرتبط با توان سازمان در ایفای تعهداتش است.

۳. برنامه‌های مدیریت که برای مقابله با شرایط یا رویدادهای ایجادکننده‌ی تردید اساسی در نظر گرفته شده‌اند.

اگر تردید اساسی ایجاد شد و مدیر برنامه‌هایی برای مقابله با شرایط یادشده داشت، لازم است تا واحد گزارش‌گر اطلاعات مربوطه را در یادداشت‌های توضیحی افشا کند.

(منبع: تارنمای FASB)

هیئت نظارت بر گزارش‌گری شرکت‌های سهامی عام

پنج حسابرس را تحریم کرد

هیئت نظارت بر گزارش‌گری شرکت‌های سهامی عام^۱ در آوریل ۲۰۱۵، پنج حسابرس را که شرکا و کارکنان جاری و سابق مؤسسه‌های حسابرسی برادفورد^۲، سامین اند مارتین^۳، از جمله‌ی آن‌ها هستند تحریم کرد. چهار حسابرس به دلیل مشکلات استقلال و یکی از حساب‌رسان به دلیل ناکامی در برنامه‌ریزی و اجرای مناسب حسابرسی شرکت سهامی عام، مورد مؤاخذه قرار گرفتند. رییس هیئت نظارت بر گزارش‌گری شرکت‌های سهامی عام، کلودیوس بی مادستی^۴، اعلام کرد که این برخورد برای «تأکید بیشتر بر این اصل است که استقلال، سنگ بنای عینیت حسابرسی است. سرمایه‌گذاران به حسابرسی اعتماد می‌کنند، که هم در ذات و هم در نمود، مستقل از شرکت مورد رسیدگی باشد.» از جمله تخلفاتی که در این بررسی‌ها مدنظر قرار گرفته است، به موارد زیر می‌توان اشاره کرد:

۱. عدم چرخش شریک حسابرسی در رسیدگی به صورت‌های مالی چندین شرکت

۲. ارائه‌ی هم‌زمان خدمات حسابداری (تهیه‌ی صورت‌های مالی) و خدمات حسابرسی به یک صاحب کار

۳. تخلف در اجرای کنترل کیفیت مربوط به استقلال

۴. ناکامی در اجرای حسابرسی و تخلف از استانداردهای PCAOB در چندین مورد و عدم برنامه‌ریزی مناسب حسابرسی

(منبع: تارنمای PACOB)